

BIBLIA

A júniusi elmélkedéseket György Zoltán (Ajkarendek), a júliusiakat Bognár Éva (Csömör) készítette.

Június 7. – Szentháromság vasárnapja – Jn 3,16-18 – Okoskodás helyett istenélmény

A mai gondolatokat a Nikodémussal folytatott beszélgetés végén olvassuk. Lélekben újjá kell születnünk ahhoz, hogy meglássuk Isten Országát. Ahogy a mózesi történetben a kígyójelképre hittel felnéző ember megmenekült, ilyen a tanúságtevő Emberfia szerepe is: Isten annyira szereti a világot, hogy fiát küldi, hogy aki hisz benne, nem veszítse el az örök életet. Három szereplő van: *Isten*, aki a világot teremtette és élte, a *világ* (a földi bioszférában élő ember) és az *Emberfia*, akit Isten küldött, s aki Óróra tanúskodik.

Az üzenet: a világ rosszfélé megy, s aki nem fogadja meg az Emberfia üzenetét, el fog veszni, sőt már el is vesztett (a világnak szánt örök élet számára). Nagyon egybevág ez a mondanivaló a szőlőművesekről szóló példabeszédével (Máté-ev. 21,33-43). Mindkettő egyértelműsíti Jézus szerepét: ő Istent magát képviseli, a „fia”. Világos a nekünk szóló felhívás is: meg kell változnunk „lélekben”, vagyis a világhoz, embertársainkhoz, Jézushoz való hozzáállásunkban. Akkor nem veszünk el, különben már el is veszünk. Szerintem ez nagyon egyértelmű felhívás számunkra, lan-

gyos út nincs! Részletesebb kifejtéséhez nem ússzuk meg az evangéliumok rendszeres olvasgatását.

A ma ünnepeltje viszont a „szent”-háromság, vagyis nem ugyanez a három szereplő. Az ember évezredek óta próbálja a tapasztalatait háromsággal magyarázni (sok-sok vallásban!): van a teremtő-éltető jó isten, van egy gonosz (isten, vagy a jó isten tévútra került fia), és létezik valaki, aki jó (egy harmadik isten, vagy a jó isten jó fia), és próbálja rendbe tenni az elrontott dolgokat.

Jézus erről így nem beszél! Egyházunk „Szentháromság”-fogalma azonban az egyetlen „jó Istenre” vonatkozik. A legelső fontos állásfoglalás és dogma (vagyis „Ne gondolkodj róla, csak ezt vallhatod!”) a Níceai Zsinaton született, amikor is Ariusz meggyőződését, hogy ti. Jézus *emberfia* (= normális, csak különös képességekkel bíró ember), elítélték, és kimondták, hogy Jézus maga a „Jóisten”, emberként közénk születve (= *Emberfia*, Jóisten 2). Isten közöttünk/bennünk működő gondolatai/érzései/bátorításai pedig ugyanazon egyetlen „Jóisten” harmadik személye (Jóisten 3).

Bennem ez így tisztult le: Van „Jóisten”, egyetlen személy, a világ teremtője/éltetője. Őt három úton módon tapasztalhatom meg személyes élményként: 1. A világ teremtőjeként/éltetőjeként, a világegyetemre/természetre/természeti törvényekre rácsodálkozva (megtapasztalom az Atyát, Jézus is beszélt róla). 2. A Tőle jött hiteles küldöttben, aki az Atya akarátát/tervét/szeretétét képviselve, tanítást és életpéldát hagyott ránk (számomra nincs értelme a vitának, hogy *homousios* vagy *homoiusios*: amit és ahogy képvisel, az az igazán fontos! – Jézus egyértelműen ilyen küldött). 3. Gondolataimban, érzéseimben, bátorságomban, hűségemben, amik túlmutatnak a biológiai ösztönvilágon, megtapasztalom, hogy a biológián fölül van még valaki (ezt a tapasztalást nevezem Szentléleknek, Jézus is említi, igéri). Mindhárom tapasztalásom személyes élmény (ők mint külön személyek), de ugyanarról az egyetlen „Jóistenről”.

De az igazán fontos üzenet a mai evangéliumban mégiscsak ez: aki nem fogadja meg az Emberfia üzenetét, már el is vesztett – a többi csak okoskodás...

Június 14. – Úrnapija – Jn 6,51-58 – Jézus-követés és sorsközösség

Teljes nevén az Úr Szent Testének és Szent Vérének ünnepe, amit egy liege-i apáca javaslatára végül 1264-ben Orbán pápa tett hivatalos római katolikus ünneppé. A mai evangélium azt mondja: Élet (értsd: örök élet) csak abban van, aki eszi az ő testét, és issza az ő véré. Vessük ezt össze a múlt vasárnapi evangéliummal, amelyből ezt tanultuk: Aki a jézusi tanítást követve lelkében újjászületik, csak annak van örök élete.

Vagyis a Jézus testét evés egyenlő a benne való hittel, életpéldája követésével; vére ivása egyenlő a sorsközösség vállalásával: az előbbiektől akár üldözhetnek, véreket is vehetik. Ennek a sorsközösség-vállalásnak a megújítása, megerősítése a keresztyén közösségben az Eucharisztia ünneplése vagy az Úrvacsora.

Egyé válhatunk az isteni élet szövetével, egy kenyérré leszünk, olyan közösséggé, amelyben a részaltekotk beleolvadtak ebbe a közösségbe, és már többek, mint egyenként külön-külön. (Jó analógia a kenyér, ami már sokkal több, mint örölt búzaszemek, élesztő, víz és só egymás mellett.)

Jézus ki is mondja, hogy ez nem a manna-monda megújítása, vagyis hogy eszel a mannából, és automatikusan megmenekülsz („szuper kalompyrin”). Főleg nem földi boldogulásodat, sikerességedet fogja segíteni, sőt. Az örök életet jelentő Isten országához segít eljutni. De a ceremóniától, az eseményen részvételtől önmagában nem változik semmi. Csak ha igazán közösséget vállalsz Jézussal, akkor hiheted, hogy erőt is kapsz

hozza. Úgy járulj tehát szentáldozáshoz, hogy komolyan *élet- és sorsközösséget vállalsz Jézussal*, mert ezt fejezed ki vele! Erőt, lelki támaszt *ehhez* az úton járáshoz kapsz, és megerősödik, mondhatnám lepecsételődik a jézusi közösséghez tartozásod.

Az ünneplés sajátos része a kivonulás a templomból. A körmenet mutatná meg a külvilágnak a közösség összetartozását, ez mintegy kiállítás: megmutatnánk magunkat, mi vagyunk az az egymást szerető, támogató, összetartó és Isten országát akaró csapat. Elgondolkodtató, hogy ebből mi valósul meg egy mai körmenetben. Milyen érzést, gondolatokat vált ki egy mai körmenet az – egyre gyakrabban – ellenséges környezetben?

Ma vonulgatnak rákbetegek, emlőrákszűrést propagáló – jó szán-

dékkal; melegek, párt-elvakultak – magamutogató szándékkal; mindenfélét követelők, fenyegetők – megfélemlítést gerjesztve. Vajon mit akarhat ma egy nagyon kis kisebbségben

lévő keresztény templomi közösség az utcán vonulva? Nem kelt-e éppen ellenszenvet, megszólást, gyűlöletet maga és eszméi ellen? Talán sokkal inkább az egységünk, szeretetünk,

szolgálataink, példás életünk jó híre kellene, hogy ismertté tegyen minket. De ennek mérlegelését és eldöntését ki-ki a maga szűkebb környezetében tudja megtenni.

Június 21. – Évközi 12. vasárnap – Mt 10,26-33 – Szembemenni a világgal

A mai evangélium eléggé kellemetlen. Nem biztat kényelemmel és földi jó sorssal. A múlt vasárnapi „Jézus vérét isszuk” kifejtése ez tulajdonképpen: mert az „emberek” elítélnék, megostoroznak, törvényszék elé hurcolnak, halálos gyűlölség támad még családokon belül is; gyűlölnék, esetleg megölnék Jézus nevéért.

Pedig ő azt mondta: *csak hozzá hűen nem veszítjük el* a nekünk szánt örök életet. Ezért nem érdemes tehát túlféltetni ezt a földit! Az Atya akkor ismer el minket, ha földi jólétünkért nem tagadjuk meg Jézust. Ha megtagadjuk, már el is veszünk (vö. Jn 3,16-18). Ne legyints, hogy persze, ez éles volt akkor valamikor! A mai keresztény, békés Európában istentelen-liberális életszemlélet terjed: Vajon ellene

mondasz-e, ahol csak tudsz? Ateizmus özönlik ránk: Kitarasz-e a jézusi tanítás vállalásában akkor is, ha az veszélyes lesz? De nem is kell ennyire messzire menni. Gyerekeid is másfelé indulnak, mint jó keresztény ősök. Hagyod nyugodtan, hogy rossz felé menjenek?

Gyakori öngazolás, hogy „mindenki így csinálja”. Ha ez nem fér bele a jézusi erkölcsi és gondolatvilágba, akkor te másképp fogod csinálni, mint mindenki más? Az árral szembemenni pedig kellemetlen. Megbélyegzés, de legalábbis mellőzés mindenképpen az osztályrészed lesz. Ma és itt még *csak* ennyi.

Jézus követése mindenképpen kisebbségi lét a „mindenki másképp csinálja” környezetben. De a jézusi út mindenképpen *közösségi út* is, csak összekapaszkodó és a közös-

séghez alkalmazkodó csapatban járható. Ez sem divat már manapság, az egyéniség, különtség a menő. A kommunában élők sokszor teljesen feladják önmagukat a közösségben való egyéolvadásért, s ez többünknek már túlzásnak hat. Márpedig önfeladás nélkül nem jön létre a közösség mint magasabb létszint (barátság, házasság, de akár egy jó munkahelyi közösség is). Szembenállásod az árral nem lehet tehát magányos áldozati szerep. Találni kell társakat a jézusi úthoz is.

Amikor ma szentáldozáshoz járulsz, gondoldj rá, hogy a világgal szembemenést is vállalod, erről szól Jézus vérenek vétele, de még egyénieskedésedet is le tudod tenni a közösségért, amelyben részt veszel a szertartáson.

Június 28. – Évközi 13. vasárnap – Mt 10,37-42 – Akár a tradíciókkal is szemben

A mai örömhír biztatás. Máté azzal vezeti be, hogy Jézus kijelenti, nem békét hozni jött. Az a gondolkodás és életút, amelyet meghirdet, nagyon más, mint a hagyományos értékrend, például a családi kötelékek elsőségét illetően. Követői jobban kell, hogy kötődjenek öhozzá és eszméihez, mint akár családtagjaikhoz és a tradíciókhoz. Nem csupán a múlt vasárnap emlegetett világi árral kell szembemenni, hanem esetleg azokkal is, akikhez ezer szállal kötődünk. Ez aztán igazán nehéz döntése az életünknek!

A szerelmes fiatalok képesek elmentmondani az eltérő szülői terveknek, pedig harag, kitagadás vár rájuk. Valami ilyesmire biztat Jézus is: Isten ügyébe szerelmesedve legyen bátor-ságod másképp dönteni, cselekedni, mint az szokás. Például nem csupán elhagyni egy kiüresedő vallási szertartást, hanem helyette Jézus szellemében csinálni valamit. Hozzá nem méltó életünket, szokásainkat, helyzetünket el kell vesztítenünk, el kell hagynunk, különben nem követői, csak bálványozói leszünk – attól pedig nem lesz jobb a világ, nem fog

valósulni Isten terve-orozága. Ez is nehéz teher lehet kinek-kinek.

Jézus a tanításának továbbadására is biztat, és arra is, hogy aki hallgatja és el is fogadja ezt a tanítást, az becsülje, segítse a tanítót, a küldöttet is. Mert ez akkor a küldő Isten megbecsülését, szeretetét is jelenti. Ezzel pedig már itt is van az Ő orozága! Elhagyott tradícióink, elforduló rokonaink helyett új barátok, közösség, igazabb szokások várnak ránk az Isten képére formálódó világban.

Július 5. – Évközi 14. vasárnap – Mt 11,25-30 – Az „okosokról”

Tehát kik az „okosak”? Azaz „bölcsek és értelmesek”: akiknek kész receptjük van, tudják a tutit Istenről és arról, milyen úton-módon lehet őt megközelíteni. A magabiztosak, akik úgy vélik, hogy tudásukkal meghatározhatják, megrajzolhatják a térképet az Atyához, akik ismereteik szemüvege mögül ítélik meg, mi helyes és mi nem, akik magabiztosan állítják, hogy az általuk ismert törvények segítenek el az Élet ismeretére. És: akik talán távolabbról, homályosabban látják a „kicsik” számára nyilvánvalóbb igazságot.

„Kicsik” – a gyermekszívűek. Nem az okosság, a képzettség és a képződés zárja ki a „gyermekszívűsége-

get”. Sokkal inkább az elért eredményekhez való ragaszkodás, a (naponta) megújulni képtelenség, az anyagba ágyazott (jó)lét féltése, ill. a fent felsorolt jellemzők, vagyis a „sokigájúság”.

Kiket tud megszólítani Jézus (vagy Jézus tanítványai)? Akiknek kész receptjük van, azokat nyilván nem. Akik bezárkóznak és körülbástyázzák magukat – rés se legyen, ahol valami új fény bevilágít –, azokhoz sem fér hozzá. Akik mindenre tudják a választ – esélytelen, hogy meghallgatják őt (őket). Akik előítélettel vannak: már látat húztak.

Kik lesznek tehát nyitottak? A keresők, akik kérdeznek (sőt megkérdő-

jeleznek), akik az útjuk bármely pontján nem félnek a felismert igazságnak megfelelően változni, akik nem akarnak magas társadalmi pozíciót, elismerést, hatalmat, biztonságot.

Vagyis nincs ebben semmi új: a „kicsik” nem akarnak felülkerekedni, szomjazzák a jézusi tudást, és amit elsajátítottak, azt átültetik az életük gyakorlatába. *Albert Schweitzer* írja: „Minden szellemi és intellektuális dolog fölött, a filozófia és a teológia fölött áll az ember segítőkészsége a másik ember iránt, és az a feladat, hogy az ember az embernek testvére legyen!” E sorok írója a „gyermekszívűség” hatalmas példája: evangélikus teológus, egyetemi tanár, híres egy-

házzénész, kultúrfilozófus, orvos; a trópusi betegségek szakértőjévé képezte ki magát, és az afrikai Gabonig ment el, hogy a segítőkészséget magas fokon gyakorolja. Vagy időben kicsit közelebb, *Jacques Loew*, aki a marseille-i kikötő dokkmunkásai között élt és dolgozott azért, hogy testi és lelki nyomorukat enyhítse. Mindannyian tudunk sorolni neves és névtelen példákat.

És mi magunk, a mindennapi kenyérkereset igájában, honnan tudhatjuk biztosan, hogy megőriztük-e ki-

csiségünket, azaz gyermekszívűségünket? És hogyan őrizzük? Hol van a mi Lambarénénk? Legtöbbünk nem megy Afrikáig, bár ma is vannak, akik ott találják meg a saját szolgálatukat, mint például a magyar *Könczöl Zsófia*. Tőle idézem az alábbi sorokat: „Manafwában mindig azt tapasztaltam, hogy az emberek valódi közösségben élnek, hogy ismerik a szomszédjaikat, hogy ismernek mindenkit a faluban, hogy amikor valakit öröm ér, az mindenki öröme, és amikor szomorúság, együtt sírnak. Ha valaki-

nek van étele, megosztja azzal, aki éhez. Ha valakinek dolgozni kell menni, mondjuk a földekre, van, aki vigyázzon az ő gyerekére is. Hogy közös felelősségüknek tekintik az idősök jólétét, hogy fegyelmezetten osztják be azt a kevés ételt, ami van, és nem törekednek arra, hogy más elől elvegyék csak azért, hogy nekik több legyen.”

Milyen „egyszerű”! „Az én igám ugyanis kényelmes, és az én terhem könnyű!”

Július 12. – Évközi 15. vasárnap – Mt 13,1-23 – A magvetőről

A magvetés mindig folyik, mindig történik az életünk során. Mondhatnám tanulásnak is. Véletlenek sora, találkozások, vélemények ütközése, olvasmányélmény, bibliodrámai alkalom, baráti beszélgetés, élethelyzet drasztikus változása; egyéni vagy kisebb-nagyobb közösséget érintő krízishelyzetek, amelyek arra indítanak, hogy felülvizsgáljam, hol tartok a Mércéhez viszonyítva. Folyamatosan érnek ingerek, amelyekre reagálok, s az ezekre adott válaszaim összessége egyben fejlődésem garanciája is. Jó esetben.

Amikor Jézus nem fordított hátat a népeknek, nem küldte haza őket, el-

mondta példabeszédét a csónakból mindannyiunknak – vajon mi járt a fejében? Máté értelmezése szerint képes beszéde magyarázatát csak a tanítványoknak tartogatta. Jobban ismerték őt, tehát fogékonyabbnak és nyitottabbnak bizonyultak. Barátainkban, a hiteles emberekben mi sem kételkedünk.

A hagyományos magyarázatot ismerjük: a Magvető Jézus – a jó mag: a Jó Hír – a letaposott út: a közömbös ember – a madarak: az ördögök – a köves hely: a lelkesedő ember, aki később nem törődik azzal, amit hallott – a tövises hely: az, aki meghallgatja, és érti, amit hall, de nem tér meg – a

jó föld: az a lélek, aki befogadja és ápolja a hallott igét.

Vagy az egyénre vonatkoztatva: a szívünk hol ilyen, hol olyan. Egyszer alkalmas, másszor alkalmatlan. Isten országa úgy tud terjedni, ha a „talaj” alkalmas rá. Az ember örökké változásban levő lény, és tudatosan képes változni-változtatni – szívét alkalmasá tenni. Három rövid sorban:

„Van fény-nyelő arc
és van fény-visszaverő.
Válassz. Választhatsz!”
(Fodor Ákos)

Július 19. – Évközi 16. vasárnap – Mt 13,24-43 – A konkolyomlálásról

Kétféle módon közelítettem meg a beszéd üzenetét (ki-ki válassza a neki tetszőt! ☺):

1. A jó mag (a Lélek vetése) a szívben gyökeret ver. Ami belőle ered, „kinő”, az egyén szívbéli állapotától, fejlettségének szintjétől függően hordoz, hordozhat bizonyos egyéni „kinövéseket”, mellékzsongékat. Az élet folyamán a személy – különböző testi-lelki fejlettségi állapotokban – nem feltétlenül látja tisztán saját indi-

tékait. Azt a látását is teljes jóhiszeműséggel vélheti jónak, amelyik mérőben emberi részből – és lehet, nem is a jobbikból – fakad. Világos, hogy előfordulhat: a konkolyt búzának, a búzát konkolyoknak nézi.

2. Akinek a szeretete érdek nélküli, független, az szívesen segíti hozzá a másikat is a helyes önmegvalósításhoz. Nem érzi fenyegetve saját autonómiáját, büszke a másokra, nagyvonalú. Tudja, hogy a vetésben szolgál

(életpéldával, jézusi értékek „megcsillogtatásával”, tudása és javai megosztásával...). A független szeretet az Aratás Urára bízta az aratást, sőt a gyomlálás lehetőségét is.

Konkolyomlálás „más mezején”? Vizsgáljam meg inkább, elég érett-e a szeretetem! Milyen motívációk készítettek? A 2. pontban felsorolt pozitívumok jellemzők rám? Elvárásaim nem nagyobbak-e, mint példamutatásom?

Július 26. – Évközi 17. vasárnap – Mt 13,44-52 – A kincset talált emberről

Aki a szántóföldbe ásott kincset megtalálja, izzasztó munkát végez azon a földön. A kép nem sugallja, hogy ez az ember kiválasztott, vagy épp különlegesen nagyszerű ember lenne. Nem is pont az ő számára volt elrejtve a kincs a földben. Miből áll össze mégis az ő „sikertörténete”? Keményen dolgozik – megnézi, mi akadt az (eke) útjába – nem dobja félre, nem nézi akadálynak – felismeri az értékét – fenekestül felborítja az addigi életét – a kincs birtokában új életet kezd (ha a Tamas-ev. párhuzamos változatát is

figyelembe vesszük: kamatoztatja a kincset).

A kincs pedig? Nos, az régtől fogva ott van – nem a felszínen található – bár jelen van, nem látható (mindenki számára) – nem találja meg bárki; erőfeszítés, no meg „szerencse” is kell hozzá – amíg nem ismeri fel kincsként az ember, nem is tud „működni”, fénye rejtve marad – az értéke akkor tud kiteljesedni, ha „működésbe hozták”.

Mivel mi a „szerencsések” közül valók vagyunk, kincskeresők eszközök tárháza áll rendelkezésünkre, Jézus

szavainak alapos megismerésétől a testvéri szóig (segítségig). Keresek-e? Meglevő kincsemet csodálom, tisztelen a „házi oltáron” – avagy életem központi szervező rendszereként használom, illetve „megragyogtam”? A mennyek országa a földön kezdődik/kezdődhet. Minden kincskereső igyekezet szükséges hozzá.

„Egy világnézet csak akkor bizonyul igaznak, ha a léthez és a világhoz fűződő viszonyunkat olyanná alakítja, amely aktív erkölcs által vezetett, mélyebb emberré formál bennünket” (Albert Schweitzer).